

Висновки. 1. Закладка м'язів, судинних пучків та клітковинних просторів грудної ділянки відбувається на 6-8 тижнях ембріогенезу. 2. Провідна роль в кореляції взаємовідносин між структурами грудної стінки належить великому грудному м'язу, зачаток якого індукує диференціацію і становлення структурних компонентів грудної ділянки.

Література. 1. Проняєв В.І., Свистонюк І.У., Хмара Т.В. Вивчення топографоанатомічних особливостей судин на ембріональних препаратах // Пироговські читання: матеріали. – Вінниця, 1995. – С. 53-54. 2. Сакс Ф.Ф. Атлас по топографической анатомии новорожденного. – М.: Медицина, 1993. – 240 с. 3. Семенова Л.К., Васильева В.А. Гистогенез внутриорганных сосудов человека в антенатальном периоде // Тр. Крым. мед. ин-та. – Т. 101. – 1983. – С.195-196. 4. Bigot J.M., Chermet J. Bonnel D. Arteres et veines. 1983. – v.2, №7. – P. 473-474.

EMBRYOTOPOGRAPHIC AND HISTOMORPHOLOGIC PARALLELS IN THE FORMATION OF THE STRUCTURES OF THE THORACIC AREA IN EARLY HUMAN ONTOGENESIS

I.V.Dogadina, G.M.Chernikova, V.F.Kuz, K.M.Chala

Abstract. Histomorphologic and embryotopographic parallels of the evolution and formation of structures of the thoracic area were studied on serial of mounts of human embryos and profetuses aged from 6 to 10 weeks and correlative interrelations were established in the process of their differentiation.

Key words: thoracic area, embryotopography, human.

Bukovinian State Medical Academy (Chernivtsi)

Надійшла до редакції 02.05.2001 року

УДК 611.137.82+611.147.2].013

А.Ф.Затірко

АНАТОМІЯ МАТКОВИХ АРТЕРІЙ У ПЕРЕДПЛОДІВ ТА ПЛОДІВ ЛЮДИНИ

Кафедра анатомії людини (зав. – проф. В.А.Малішевська)
Буковинської державної медичної академії

Резюме. За допомогою морфологічних методів дослідження вивчені особливості розвитку, топографії і характер галуження маткових артерій у передплодів та плодів людини.

Ключові слова: маткові артерії, ембріогенез, людина.

Вступ. Відхилення формування судин жіночих статевих органів часто призводять до виникнення вад розвитку [1-3]. Морфологічні дослідження мають важливе значення для в'ясування передумов та часу виникнення породжених вад і варіантів топографії кровеносних судин.

Мета дослідження. Вивчити особливості розвитку і топографії маткових артерій на ранніх етапах онтогенезу у взаємозв'язку з формуванням внутрішніх жіночих статевих органів.

Матеріал і методи. Морфогенез маткових артерій вивчено на 20 серіях гістологічних зрізів передплодів і 30 плодах людини методами мікроскопії, ін'єкції судин, препарування, рентгенографії та поліхромної корозії.

Результати дослідження та їх обговорення. На 7-8 тиж внутрішньоутробного розвитку маткова артерія прямує майже горизонтально у мезенхімі між прямою кишкою і майбутнім сечовим міхуром, огинаючи попереду сечовід. Вона

відгалужується від пупкової артерії під кутом 90° . На межі 2-3 міс маткова артерія ділиться на висхідну та низхідну гілки однакового діаметра. Кут галуження становить 30° - 50° .

На 4-му міс внутрішньоутробного розвитку спостерігають численні анастомози між гілками маткової, нижньої міхурової та прямокишкових артерій, що свідчить про формування перехресного кровопостачання органів таза. У плодів 13 тиж визначається анастомоз між продовженням маткової артерії – яєчничковою гілкою і самою яєчничковою артерією. У матковій трубці формуються “аркади” або поперечні анастомози, а згодом, у плодів 16 тиж – поздовжні. У другій половині внутрішньоутробного розвитку збільшується кількість поперечних гілок, що відходять під кутом 70° - 80° від висхідної частини маткової артерії. Піхвові гілки маткової артерії постачають кров’ю нижню частину шийки матки та верхню половину піхви, зокрема її передню поверхню. Починаючи з 19 тиж внутрішньоутробного розвитку піхвові гілки маткової артерії діляться кушоподібно. Упродовж плодового періоду діаметр піхвових гілок маткової артерії збільшується в 27 разів, що пов’язано з ростом і формуванням піхвової частини шийки матки та піхвових склепінь, а діаметр висхідної частини маткової артерії – у 15 разів. Остання у другій половині ембріогенезу набуває звивистої форми. Від неї відходять циркулярні гілочки, які діляться дихотомічно і прямують до передньої та задньої поверхонь матки під серозною оболонкою. Від них відгалужуються поздовжні гілочки III порядку, які проникають у зовнішній м’язовий шар. Під кінець плодового періоду ці гілочки пронизують всю товщу м’язового шару, досягаючи ендометрію.

Трубна гілка маткової артерії виявляється з 10 тижня внутрішньоутробного розвитку. Висхідна частина маткової артерії переважно віддає гілку до дна матки, від якої відходить ще тонша гілочка, яка кровопостачає маткову трубу, простягаючись по нижній або передній трубній поверхні. У плодів 4 міс ця гілка досягає середини труби, гілочки проникають під серозний шар труби. У плодів 5-6 міс ще тонші гілочки трубної артерії досягають м’язового шару.

Таким чином, висхідна гілка маткової артерії віддає багато поперечних гілочок і три кіцеві: фундальну, трубну й яєчничкову.

Висновки. 1. У передплодів 12 тиж у товщі загального маткового тяжа відбувається диференціація і формування висхідних та низхідних гілок маткових артерій. 2. З 16 тиж внутрішньоутробного розвитку формуються численні анастомози між гілками маткових артерій та гілками артеріальних судин тазових органів.

Література. 1. Брусилевский А.И., Георгиевская Л.С., Савчук Б.В. и др. Материалы к оценке темпов гистогенеза производных трех зародышевых листков в раннем эмбриогенезе человека (сообщение 6: 8-я неделя развития, мезодерма) // Тр. Крым. мед. ин-та. - Т. 112. - Симферополь, 1987. - С. 85-100. 2. Чернокульський С.Т., Чернищенко Л.В., Марченко О.Г. Мікрovasкулогенез зачатків матки та маткових труб людини // Матер. наук. конф. “Актуальні питання морфогенезу” присвяч. 100-річчю з дня народження проф. М.Г.Туркевича. - Чернівці, 1994. - С. 193. 3. Садлер Т.В. Медична ембріологія за Лангманом. - Львів: Наутілус, 2001. - 550 с.

THE ANATOMY OF THE UTERINE ARTERIES IN HUMAN PREFETUSES AND FETUSES

A.F.Zatirko

Abstract. The peculiarities of the development, topography and the character of branching of the uterine arteries in human prefetuses and fetuses have been studied by means of morphologic methods of investigation.

Key words: uterine arteries, embryogenesis, human being.

Bukovinian State Medical Academy (Chernivtsi)

Надійшла до редакції 25.05.2001 року